

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Széchenyi-utca 45-ik szám. SZELENYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
RUTTKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2.50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Hanyatló erkölcsök.

Haladunk, szó sincs róla, haladunk, itt is, ott is, ebben is, abban is.

Az ázsiai pusztákról berobogott nemzet a művelt Európa népeinek sorában immár műveltség tekintetében is a számottevőség polczára emelkedett; volt ostora, de volt bátyája is a kereszténységnek; volt nagy erkölceiben, kicsiny elfajultságában, de gyáva sohasem. Európa forrongó népeinek tengerén, az ezer év ezer veszélye mellett, zátonyról zátonyra dobált hajója nem merült el, hanem dagadó vitorlákkal haladt a tudomány és művészet, jólét és boldogság szigetje felé. Értelme és ereje hivatásossá teszi a további küzdelmek sikeres megvívására és fenmaradásra. A fajában lakozó őserő asszimiláló hatása elég hatalmas a vele egy hazában lakó nemzetiségek megmagyarosítására. Mintha tán bölcsője az ősidők gyermekkorára óta itt ringott volna a Duna-Tisza közén és az Isten-ember szent tanának igéi legelsőbbben is a pogányoltárok fehér méneket áldozó táltosainak ajkáról hangzottak volna el; az ázsiai vadság helyét az európai műveltség váltotta fel.

Haladás mutatkozik a mezőgazdaság, az ipar, a tudomány, művészet terén, oly haladás, mely minden magyar szívet a lelkesedés szent tüzével töltheti el.

De fájdalommal kell tapasztalnunk, hogy ezen haladással nem áll arányban a néperkölcsek, az erényességnek és hazafiságnak a haladása, sőt szomoruan konstatálhatjuk, hogy minden ezen dolgoknál nem haladással, hanem visszaeséssel találkozunk.

Mint eső után a gomba, úgy ütögetik ki fejüket a társadalom bármelyik osztályának testén az erkölctelenségek, elfajulások kóros jelensége. Ezek fakadó sebekké válnak és fertőző miazmákkal árasztják el a levegőt, inficiálják azt az anyagot, melyből a lélek is tápiálkozik.

Kóros állapotok ezek. Orvosra van szükség, olyan orvosra, a kinek kezében holmi sebtakaró flastromok helyett éles kés lesz, melylyel kiméletlenül kímetszi az egészséges részből a beteget, a gyógyíthatlant.

De vajjon ki lesz az az orvos?

Eljöttét várja a kunnyhó napszámosa, a paloták milliomasza, mert a lég, mely a kunnyhót és palotát környékezi, egyaránt bűzös, fertőzött.

A bűnök és erkölctelenségek örvényébe egyaránt beleszédül nagy és kicsiny, ha egyszer a partjára érve, ama csábító hangoknak varázsá lelkébe markol, elragadja.

Ez a hang pedig nem férforraló syrének éneke, nem bűbajos Loreleydal, nem, korántsem.

A csábító hangok egyedül azoknak az apró, fényes tárgyakkal veszedelmes csengései, melyeket *pénznek* keresztelt a rávonatkozó forgalom magyar kifejezése.

Pénz!

Istenem, minő hatalom ez! Vehetsz rajta mindent, galandtól felfelé a hazáig, az eczettől a dicsőség és a hírnév borostyán koszorújáig, mindent! Még szerelmet is.

Pénz!

A világ tengernyi népe születésétől haláláig e pont körül forog. A ki elnyeri, fukar zsugorisággal szoritja magához vagy esztelen pazarlással dobálja szét; a ki még nem nyerte el, lelkétőlő harcra kél birásáért, örült versenynek nyitván meg végtelen porondját millió és millió pénzéhes előtt, kiknek keserű életét egyedül csak az álomban elnyert főnyeremények, talált kincsek, amerikai váratlan örökségek reményeit édesítik meg.

Pénz!

Ok a harcra és paizs a harcok ellen. Akárcsak tyrannizmus, mely felkölti és elnyomja a forradalmat. Ital, melyre örökké szomjaznak, de minden kortya még égetőbbé teszi a szomjúságot. Parázs, mely a becsület hófehér köntösén szégyenletes lyukakat éget. Jégdarab, mely az áldozatkészség forró kezében szétolvad és csöppjeit a szükség égő sebeire hullatja, míg a fősvényesség hideg markában a hozzátapadó zuzokkal növekedik.

Pénz! Oka ezernyi bűnnek, megvásárlója becsületnek, tisztességnek és szűz erényének. Az érte való harc megdurvitja a szívet, kiolja a vallástüzet és a tolakodásban letépődik az erkölcsösség köntöse.

A létért, tisztességes megélhetésért küzdeni emberi kötelességünk, de a meggazdagodni akarás kápráztató fényvel teszi vakká az érte rajongókat és vezet bele az erkölcsi sülyedés örvényébe.

Ur és szolga egyaránt ebben a hajóban evez. Fent és lent az erkölcsi sülyedés jelei mutatkoznak. Panamák

itt, panamák ott. Csináltak már fából vashidat, okosból bolondot stb.

Lopás, rablás, gyilkolás, erkölcsi botrányok, sikkasztások uton-utfélen. Sokan revolver-durrogással kontráznak bele az erkölcs ravatalánál folyó orgia koncertjébe. Mások hurkokat vetnek a nyakukra, gyufát isznak, kutba ugranak s más efféle jelenetekkel igyekeznek tarkábbá tenni ezt a valóban szomorú játékot.

Késői felébredés ez az eltévelyedés nyomasztó álmából. A napvilágra jött becsületfoltnak a koporsóba rejtése.

Sokan, e szomorú jelenségekkel foglalkozván, a rendszert okolják — pl. a a sikkasztásoknál. Nem a rendszer, urak, ne ott keressétek a hibát, hanem magában az emberben, a vékony becsületű, jellemtelen, erkölcsi érzék nélküli emberben, mert nem igaz ám az, hogy „alkalom szüli a tolvajt.” Félig-meddig sem igaz. Előbb kell a tolvajnak, vékony tisztességű, gyöngé erkölcsű embernek születni és csak így válhatik tolvajjá akkor, mikor erre alkalma nyílik vagy az eszközöket már megteremti magának. Ezer és ezer van, hál' Istennek, a kiknek módjukban volna lopni, sikkasztani, rabolni, talán szerencsés eredménnyel, talán anyagi körülményei erre reáakényszerítik is, de erkölcsi érzékük vaskézzel ragadja meg az ingadozót és vezeti a tisztesség útjain tovább is, tántoríthatlanul.

Nem a rendszer, nem az alkalom. A haldokló erkölcsi érzékek. A meghalt becsületek. A megfojtott tisztesség-érzetek.

Szegény halottak!

A ravataloknál tivornyázó erkölctelenségek zsvájába a revolver-durrogások, halálhörgések, börtönajtó becsapódások, bilincs-csörgéssel, koncertjébe belekaczag egy apró, gunyos csilingelés.

A pénz csörgése ez, uraim, a pénzé.

Szerelmes fiam Attila! Bánffy Dezső lapjának, a „Magyar Szó”-nak szerkesztésével sokan Szemere Attilát, városunk egyik országgyűlési képviselőjét gyanúsították. Szemere Attila erre a gyanúsításra többszörösen kijelentette, hogy a Bánffy Dezső lapjával semmiféle összeköttetésben nem áll, ahhoz neki semmi köze. Erről a mosakodásról nagyon jóizű cikket írt Pázmándy Dénes a „Magyarország” csütörtöki számában „Apró-pénz” cím alatt. Tudjuk, hogy lapunk olva-

sóit nagyban érdekli mindaz, a mi Szemere Attilával történik, éppen azért a cikknek ezt a részét ide igtatjuk:

Mikoron pedig az obstrukció poroszló megragadták vala a nagy urat odafent a budai akáczfák helyén, a nagyur fájdalmas hangon imígyen szóla az ő örök hűséget esküdöző szolgálójának, Szemere Attilának:

— Bizony fiam, Attila, még a mandátumod sem fog eltetni és te [megtagadandasz engemet!

— Soha, mester!

És ime alig mult el tizenkét hónap és Szemere visszaüt minden szolidaritást Bánffy Dezsővel. Naponkint nyilatkozik az ujságokban legalább egyszer, hogy neki a Bánffy sajtóorganumához semmi köze. Hogyan is gondolhatna valaki Miskolcz város orsz. képviselőjéről, hogy ő még valami hállával tartoznék a volt miniszterelnöknek? Hisz most új aérában vagyunk, ebben a korszakban pedig nincs hely a törvénytelen, jogtalanság és igazságtalanság emberei számára. Azért hát vesszen Bánffy, éljen Széll!

Milyen más hangon kiáltozott jó Szemere Attila, még csak nem régen is. Ő volt az a kiváló magyar politikus, a ki föltalálta a *jus statuendit*, azaz a felségnek azt a jogát, hogy rendeletekkel kormányozhat. Minek nekünk alkotmány, országgyűlés? Minderre nem volt szüksége Szemere Attilának ezelőtt még csak egy évvel is. Ő Magyarország jövőjét — Chinában vélte föltalálni. A mint azonban fordult a koczka, Szemere is bicsaklott egyet. Hamarosan oda interpretálta a *jus statuendit*, hogy az a Corpus juris által koncedált joga minden magyar embernek, hogy szobrot állíthatnak neki holta után, ha természetesen erre érdemeket szerzett. S hogy annál biztosabban elhiggyék neki, hogy ő semmiféle összeköttetésben nem áll a Bánffy lapjával, aláírási ívet bocsát ki egy Széll Kálmánnak emelendő országos emlék tárgyában *Jus statuae!* Ő tempora, o Szemere!

A vasutasok adómentessége tárgyában Borsodvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 12-én tartott évnegyedes közgyűléséből a következő feliratot intézte a képviselőházhoz:

Mélyen tisztelt képviselőház!

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. minister ur folyó február hó 5-én törvényjavaslatot terjesztett be a mélyen tisztelt képviselőházhoz, az 1893. évi IV. t. cz. némely intézkedéseinek kiegészítéséről, a mely törvényjavaslat 2. §-ában az 1893. évi IV. t. cz. 15. §-ában megállapított adómentesség többek között az államvasuti alkalmazottakra (bele értve az államvasutak gépgyáránál, valamint a diósgyőri vas- és acélgárnál alkalmazottakat is) kiterjesztik, sőt ezen alkalmazottakra az 1893. évi IV. t. cz. hatálybalépte óta kirótt ily nemű adó tartozások törlése és az azokra vonatkozó végrehajtási intézkedések beszüntetése is elrendeltetik.

Mélyen tisztelt képviselőház!

Nem akarunk mi állást foglalni a be-terjesztett törvényjavaslatban foglalt azon szándék megvalósítása ellen, hogy az államvasuti, és a diósgyőri vas- és acélgári alkalmazottak szintén részesíttessenek az 1893. évi IV. t. czikk 15. §-ában jelzett azon kedvezményben, hogy az állami tisztviselőkhöz hasonlóan, a törvényhatósági-, községi- és ut-adókra nézve a fizetési kötelezettség alól fölmentessenek. Csak azt akarjuk a mélyen tisztelt képviselő háznak becses figyelmébe ajánlani, hogy ezen mód, a melylyel az államvasuti és diósgyőri vas- és acélgári alkalmazottak fizetése a városok és községek háztartásának megrövidítésével emeltetni szándékoltatik, megfontolásra ad okot.

Az adómentesség rendszeresítése meggyőződésünk szerint, ellenkezik a jog- és teher-viselési egyenlőséggel.

Az állami törvényhatósági tisztviselők, lelkészek és tanítók mindannyian igénybe veszik a városok és községek által nyújtott előnyöket a közköltésen fentartott kulturális, köztisztviselési és közegészségi intézményeknek áldásait; — jogosnak kell tehát elismernünk azon kívánságot, hogy az érdekelt alkalmazottak kivétel nélkül hozzájáruljanak a szóban lévő intézmények fentartására szükségeselt közterhekben is.

Ha ezen kiváltságolás javadalmazása, ezen újabb terhek viselésére nem elégséges, a minthogy tényleg nem az, akkor jogosan kérelmezhetjük a törvényhozástól, hogy rendezze, emelje a fizetéseket és a jelenleg kiváltságosokat tegye ekként képesekké arra, hogy a közteherviselés kötelezettségeinek zugolódás nélkül eleget tehessenek.

Midőn az állam a saját tisztviselőitől is megköveteli az esedékes állami adók befizetését, — nem tarthatjuk méltányosnak azon eljárást, mely a tisztviselőkkel szemben a városok és községek kárára nagylelkűséget gyakorol.

Ezen felül méltán veszedelmes praecedent képezne és megingathatná a törvényekbe vetett hitet és bizalmat, ha a törvényhozása meghozandó törvénynek visszaható erőt tulajdonítana, és a jogerős legfőbb bírósági ítéletekkel meghatározott összegeknek az elengedését mondaná ki.

A városoknak és községeknek feltétlen joguk van a bíróságilag megítélt összegek bevételezéséhez. A városoknak és községeknek háztartását úgy a már megítélt összegeknek be nem folyása, valamint a vasuti és diósgyőri vas- és acélgári alkalmazottak eddigi adózásának elmaradása alaposan megingatná, sőt meg is zavarná.

Tisztelettel kérjük tehát a mélyen tisztelt képviselőházat, hogy a benyújtott törvényjavaslat eme részét beható megfontolás tárgyává tenni méltóztassék, és azon esetre, ha az államvasuti és a diósgyőri vas- és acélgári alkalmazottak adómentessége kimondatik, — egyszersmind gondoskodás történjék az iránt is, hogy a már megítélt és esedékes adóösszegek a városok és községek számára az állam által megtéríttessenek, és az elmaradt adók fejében a városok és községek jövőben az állam által megfelelő kártérítésében részesíttessenek.

Kelt Miskolczon, 1900 évi február hó 12-én tartott rendes évnegyedes vármegyei bizottsági közgyűlésünkből.

Dr. Tarnay Gyula.
alispán.

Iparpártolás és iparfejlesztés.

A honi ipar pártolásáról igen figyelemre méltó cikk jelent meg Sombory Lajos főrendi házi tagtól a Budapesti naplóban. Ez a cikk minden tekintetben igen érdekes és

TÁRCZA.

A sárga koffer.

Írta: *Feldmesser Péter.*

Sűrű csillagok ragyogása mellett, meg ha már a költőieskedésben benvagyok — a eli hold szép világításánál ültem fel arra a vonatra, a melyre jegyet váltottam, hogy végre valahára eleget tegyek egy ismeretlen unokabátyám azon óhajának, hogy egyszer már látogassam meg őket.

Tettem pedig ezt azért, mert folyton hivatott levelében, melyben mindig azt írta, hogy ő addig nem tudna nyugodtan meghalni sem és még a másvilágon is nyughatatlankodnék, ha engem személyesen nem ismerne. Már pedig azt sehogysem akarhatam jó rokon létemre, hogy még az alvilágon se legyen nyugta az én kedves bátyámnak, mert ki tudja, írhat-e onnan levelet?

No meg más ok is volt, a miért elszántam magam a nagy utra. Az egyik nyomós ok: a feleségem volt (elég nyomós), a kinek a leggyöngébb oldala az, hogy minden rokonunkat ismerjünk, meg hogy pár napra megszabaduljon gyöngédségemtől. No ne essenek mosolyogni és a sorok közt bizo-

nyos kétértelműséget keresni . . . Az én Lilám a leghűségesebb hitves, a ki csak élt Adám és Éva házassága óta. De mert oly igen nagyon szeret, mindig kedve telik benne, hogy valamivel meglephessen és ezt csak akkor teheti meg, ha úgy néha pár napig nem vagyok a nyakán.

Valahányszor haza kerülök, mindig tanujelét adja hitvesi szeretetének és hűségének egy-egy piros papucs, kék házi sapka, vagy tubákos pikszis személyében; mely tárgyakat dolgozó szobám asztalára szokott csempészni. De minthogy már az okok fejtegetésében bent vagyok, meg kell még említeni, egy szintén nem kicsinylendő okot, az én kis zsarnokomat: a Pista gyereket, a ki mióta ismeretlen bátyám egyik levelében egy élő bárányt ígért neki, nem hagyott békét. Folyton követelődött.

— Mikor hozod már el nekem édes apuskám azt a barit, és ezt a kérdést oly édesen tette fel, hogy ha nem is a bátyámhoz kellene menni érte, hanem a burok táborából a Jubert kis fiának (ha van) a báránkját kellett volna elhoznom is, elmentem volna érte.

Mint fentebb említettem, a legköltőibb időben este nyolcz órakor ültem fel érde-

ny bucsu után (melyet a feleségemtől vettem) a vonatra és szeretettel integettem zseb-kendőmmel a perronra kísért kis fiamnak Isten hozzádot, mig csak a költői setétség el nem takarta előlem kedves kis alakját.

Miután meggyőződtem fölöle, hogy ujonnan vásárolt sárga bőr kofferem velem van, fáradtan dőltem le az ülésre és gondolatokba merülve fújtam a füstöt szivaromból, versenyt a vonatot továbbító mozdonygyal.

Álmodozásomból a kalauz megszokott hangja ébresztett fel.

— Szabad kérem a jegyet.

— Tessék.

— Hová?

— Szendrőbe.

— Hol van az állomás?

— Hogy hol van? kiálték a legnagyobb sértődéssel. Hát nem tudja?

— Nem én kérem, én nem tudom, hogy hol fekszik az állomás. Volt a mentegetődző válasz.

— Borzasztó emberek maguk. Hisz kérem, most négy napja nyílt meg az a vonal. A boldvavölgyi helyi érdekű vasut egyik állomása, a hol faból csináltak vas . . .

— Elég! . . . vágott közbe a kalauz.

— Mondja csak kérem, fordultam hirtelen a kalauzhoz, nem miskolczi ön?

uj érveket vet föl, melyek gyakorlatosságuk folytán minden tekintetben figyelemre méltók. Közöljük a czikkéből a következőket:

Én azt hiszem, hogy jobb lett volna, ha megalakult volna „a magyar ipart teremtő és fejlesztő egyesület.”

A magyar ipar megteremtése és a magyar iparczikkek keresése nem a közönség problémái közé tartozik, — ez ma kívül áll a vitán; ez a kérdés a nagykereskedelem és kisipar egymáshoz való viszonyának a fontos kérdése. A kereskedő nem azt adja el, a mit mi kérünk, hanem mi azt vesszük, amit a kereskedő elad.

Es ez a probléma a magyar ipar egyik legnevezetesebb feladata.

A magyar kereskedőnek be kell azt látnia, hogy a magyar iparczikkel való kereskedelem nékie megfelelőbb, több hasznot nyújtó; s hogy a magyar gyárosoknál jobb árut, olcsóbb hitelt kap, hogy végre náluk is megvan a választék, melylyel vevőit vásárlásra ingerelheti, akkor ki fogja majd szorítani a magyar kereskedő a külföldi iparczikkeket. Mert nem a fogyasztó diktál, hanem a kereskedő és gyáros teszi azt.

Ehhez a cselekedethez azonban meg kell teremteni azt a helyzetet, hogy a magyar kereskedőnek érdekében álljon propagálni a magyar ipart; ez pedig csak úgy lesz elérhető, ha a közvetítő kereskedő és iparos részesevé tehető a — nagyipari — vállalkozásnak.

Egy-egy pozitív követelmény s ha ez a követelmény teljesíthető, akkor meg fogjuk teremteni a magyar gyáripart állami szubvencziók és társadalmi egyesületek nélkül, a legbiztosabb alapon, a „közös érdek” alapján. A magyar ipart pedig úgy fogjuk megteremteni, ha megfogjuk találni módját annak, miként működhetik eredménytel és virágzóan együtt a gyáros, a közvetítő nagykereskedő, a kiskereskedő és kisiparos.

Egyszóval létre kell hoznunk speciális igényeinknek megfelelően a gyáripart és a közvetítő kereskedelem kooperációját.

Keresnünk kell azokat az eszközöket, melyek módot nyújtanak arra, hogy a kereskedő és gyáros, vagy a kisiparos és gyáros érdekei közössé tétessenek.

Az által, hogy a kereskedő, vagy kisiparos a gyár részvényeit megvásárolhatja, egyrészt sok tőkét von el üzletéből, másrészt csak csekély befolyást biztosít magának a gyár ügyeinek vezetésére és érdekei nincsennek arányban fáradozásaival.

— De igen, miért kérdezi uraságod.

— Mert mihelyt megtudta az elejét a nevezett vasut nevezetességének, azonnal kitanálta, hogy vashidat akartam mondani. Már pedig ez a tulajdonsága csak miskolci embernek van meg és ott is csak azoknak, a kik kis kerek széken ülve egy-egy néhai bivalynak a felső ruháját a térdükre tett sima kövön ütök-verik . . .

Ezt azonban már nem igen hallgatta meg a kalauz ur, mert otthagyt a faképnél és ezen tréltó felháborodása árulta el előttem, hogy ő miskolci, még pedig (végzett) csizmadia mester.

Felém sem nézett egész uton. Pedig szerettem volna egyet-mást tőle megtudni, de még ha a Bazilika középső tornyát ígertem volna is neki oda, hogy halálom után neki hagyom végrendeletileg, még akkor sem jött volna be hozzám.

Utazásom unalmasságát egész éjjel nem zavarta semmi sem meg, kivéve egy kis állomáson beszálló fiatal ember, a ki egyenesen az én fülkémben telepedett meg és a ki mindenáron beszélgetésbe akart velem elegyedni. Ennek azonban legegyszerűbb okból, hogy meggyőződtem a felől, hogy ő vele másról, mint borsirról, vaselínról és

Alkalmos formául ajánlkozik éppen hazánk ipari és kereskedelmi speciális szükségleteinek kielégítésére a Németországban oly fényesen bevált és hazánk viszonyainak még ezerszerre jobban megfelelő korlátolt felelősséggel alakult társaságok.

Nincs gazdasági forma, mely mellett oly könnyen és világosan létre lehetne hozni a gyáros és kereskedő, a gyáros és kisiparos közti kooperációt, mint e társulatokkal.

Tökével rendelkező technikai és ipari találékonyságu ember gyárat akar alapítani. Felhívást bocsájt ki, hogy ime, ennyi az alaptőkém, s én azt be akarom egy gyári vállalatba fektetni, teljes felelősséggel és egész egyéniséggel. Szükségem van még egy bizonyos tőkeösszegre, ezért fordulok közvetlen fogyasztóimhoz, a kereskedőkhöz, járuljanak alapításomhoz meghatározott számú részjeggyel. Fogyasztóim csak ez összeg erejéig felelősek, osztoznak hasznomban bizonyos arány szerint és vásárolt üzletészökök arányában nyílt hitelük van áru bevásárlásaiknál.

Ebben az alakban könnyen lehet létrehozni e két faktor gazdasági együttműködését, mert míg a magyar kereskedelem nem lesz érdekelve a magyar gyáripart fellendülésében, amíg a kisiparos nem lesz a félgyártmány gyárosa, hasznának részese, nem fogja otthagyni az osztrák bevásárlási piacot.

De ha a magyar textilgyárak ilyen üzletészökök a magyar nagykereskedésben lesznek, a magyar cipészek pedig a gyárak tulajdonosai lesznek, teljes érdekükben fog állani propagálni a magyar iparczikkeket minden formájában.

Ahol az óriási nagy tőke és a munkástömeg — mely megélhetést keres, — állanak egymással szemben, ott kétségtelenül a részvénytársaságok és szövetezettek megfelelőnek hivatásuknak és fedezhetik mindazokat a szükségleteket, melyeket a gazdasági élet evolúciója megkövetel. Nálunk, hol a szegény gazdasági erők mellett ily nagy különbségek föl nem merülhetnek, szükség van az átmeneti alakokra, melyekben gazdasági életünk speciális szükségleti jobb kielégítést nyerhetnek.

Es ezért volna törvényhozásunk mulasztatlan kötelessége, még a kereskedelmi törvény revízióját megelőzőleg, novelláris uton a korlátolt felelősség mellett alakult társaságok jogi feltételeit s a speciális magyar viszonyoknak megfelelően törvénybe iktatni, és akkor a gyáros majd meg fogja

kulimásról nem beszélhetek, — utját álotlam konok hallgatásommal. Az ifju ur azonban nem tágitott. Folyton azt magyarázgatta, hogy mily egyszerű annak a bebizonyítása, hogy a Nemcsek J. és társa féle borszir mennyire fölötte áll az Industrie Gesellschaft borszírjának és a kis kereskedők ezt még sem akarják belátni.

Hogy hallgatásra bírjam, biztosítottam, hogy én elvagyok ragadtatva a Nemcsek féle borszir jó minőségétől és megígértem neki, hogy más zsirral ne merje Zsuzsi a szolgáló sem a cipőket kenni, sőt az arcját sem, mint Nemcsek-félével és ha vendégeket várnak ebédre, — a rántást is ebből a híres zsirból készítsék, — csak hagyjon már békét mert aludni akarok . . . !

— Akarok . . . ? ! felelte mosolyogva, én is akarok eladni és még sem adok el.

— Ezzel talán azt akarja mondani, hogy a mint ön nem ad el akarata szerint a kereskedők makacssága miatt, én sem alszom akaratom szerint ön miatt? Hát figyelmeztetem, hogy a mint a kereskedők kihajítják önt, ép úgy leszek bátor én is elbánni önrel, ha nem hagy békét.

Ez használt. Mert felhagyott a beszéddel, ki is ment, de mielőtt eltávozott, megker-

találni a módot, hogy közvetlen fogyasztóját érdeke közösségbe belevonja.

Ha meglesz a vállalkozási kedv és invenczió a nagyiparosainkban, fogyasztóik sem fognak elzárkózni a közös munkától, pláne ha a végeredmény közös hasznot is eredményez vagy helyez kilátásba.

Csak üres, czélra nem vezető jelszavakkal gazdasági reformot nem lehet keresztülvinni sohasem, ma pedig legkevésbé. Ellenben nincs az a humánus avagy gazdasági eszme, amit közös érdek alapján keresztülvinni és sikeresen megoldani nem lehetne.

UJDONSÁGOK.

— **Szent örökség.** Közeledik a nemzeti nagy ünnepnap: márczius 15-ike. Éveken át nagy közönség szokott összegyülni ilyenkor Miskolczon, a Korona-szálló dísztermében, hogy részt vegyen kegyelet-s megemlékezéssel a dicső multra, azon az ünnepélyen, melyet a Tanügyikör és a Dalár-egylet rendez s a mely napot polgári ünnepnappá emelt Miskoczon ez a két egyesület.

A miskolci tanügyikör most már ezt a szerepet a borsod-miskolci közművelődési és muzeum-egyesületnek adja át, a mely hivatalosan lesz, hogy irodalmi szakosztálya által évenként meggyújtsa a nemzeti kegyelet és hála áldozati lángját s ébren tartsa a polgárok és honleányok szívében a hazaszeretet szent érzését. A márczius 15-dike polgári ünnepének rendezését most tehát a borsod miskolci közművelődési egyesület irodalmi szakosztálya veszi át *szent örökségül*, hogy megőrizze azt nemzedékről-nemzedékre a késő időkig. A miskolci tanügyikör pedig örömmel tekinthet vissza husz éves életére, a mely ezt az örökséget megszerezte s a nyolczvanas évek felolvasásai, nyilvános értekezései a kilenczvenes évek irodalmi és nemzeti ünnepélyei megtartásával a miskolci társadalom erkölcsi és szellemi életére maradandó hatással volt.

Tájékoztató.

Február hó 17-én. Tiszti estély a Koronán. — A miskolci pecsenye-sütők sódar tánczvigalma a Seperben.

Február hó 18-án. A miskolci mezőgazdák társas egyletének tánczvigalma az egylet kebelében létesülő daloskör javára a Koronán. — A miskolci nemzeti kaszinó évi rendez közgyűlése. — Ugyanekkor este saját helyiségeiben társas-estély.

dezte a nevetem és lakásomat. Lehet, hogy már szállítani akarja ajrántásnak való zsirt. . .

O kiment, én pedig elaludtam és álmodtam az én ismeretlen bátyámról, a mikor csak azt hallottam.

— Miskolcz!

— Itt ki kellett szállani és ezt meg is tettem. Vettem kofferemet és bementem az étterembe, hogy egy forró kávénak jótékony hatásával megsemmissem az átutazott éj kellemetlen érzését. Kufferem gondosan az asztal alá tettem és mikor megittam a kávémat, könyökömre dűtöttem álmos fejemet és Morpheus ölelő karjába helyeztem fáradt testemet, szempilláimat pedig egy pillanat alatt lefogta álom ő felsége jótékony kezével.

Szundikálásomból csak a portás ministráns csengetyűje ébresztett fel, a ki csilingelése mellett élő szóval is tudtomra adta, hogy most már csak be kell szállni Szendrő felé, ha csak nem akarok estig lemondani a szerencséről, hogy ismeretlen bátyám szerető karjainak rokoni öleléseit élvezzem.

Felugrottam és félálmosan keresni kezdtem kufferemet. Félig nyitott szemeim végre meglátták az ajtó mellett reám mosolygó sárga bőr jószágom. Egy ugrás — és én mellette termettem. Egy szomszéd asztal

Február hó 18. A borsodmegyei takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 órakor.

Február 18-án. Jótékony czélú táncmulatság Sajó-Szentpéteren.

Február hó 21-én. A miskolci ev. ref. főgimnasiun ifjúságának hangversenye a Koronán.

Február 24. A d. ósgyőri vas- és aczélgyári női len alkalmazottak táncszestőlye a kaszinó nagytermében.

Február hó 25-én: A miskolci kereskedők és kereskedő-ifjak egyletének tisztújító közgyűlése.

Február hó 26-án: Árverés a gömöri pályaudvaron d. e. 9 órakor.

Márczius hó 3-án. A miskolci polgári dal-egylet táncszal egybekötött dalestőlye a Koronán.

Naponta előadás a színházban.

Bárczay Miklós.

Vármegyénk egyik legrégebb és legelőkelőbb családját súlyos és mély gyász érte. A bárczai *Bárczay* családnak legidősebb tagja, bárczai *Bárczay* Miklós negyvenhét éves honvéd százados, volt orsz. képviselő f. hó 13-án életének 75-ik évében elhunyt. Halálával nagy veszteség érte megyénk társadalmi életét, a melynek általánosan tisztelt tagja. Halálával pártunk is egyik rendíthetetlen buzgalmu, agitacionális, oszlopos tagját veszítette el. A megboldogultnak élete telve van a legszebb példát mutató tényekkel. — Mint 22 éves ifju résztvett a szabadságharcban, hol vitézségeért és hősiességéért a századosi ranggal tüntették ki. Résztvett a schwebati, pákozdi, isaszegi, csornai, váci, kápolnai, branyiszki stb. ütközetekben s mindenütt kiűntette magát. Két ízben is megsebesült, de mindannyiszor kigyógyult és így a világsi fegyverletélig harczolt az osztrák zsarnokság ellen.

A nemzetünkre szomorú napok beálltával őt is elfogták, ő is börtönbe került. A haditörvényszék halálra ítélte, melyet Haynau bukásakor 14 évi nehéz, vasban eltöltendő rabságra változtattak. Ebből azonban befolyásos családja révén kieszközölt kegyelem által csak másfél évet töltött el. Ekkor

mellett szundikált utas sem rest, szinten egyet ugrik és ő is az én táskám mellé plántálja magát.

Rea nézek. Ő szintén. Lehajlok, hogy megfogjam vadonat új koferelem. Ő hasonlóképen.

Ezt a majmolását az ismeretlen speczinek már tovább nem nézhettem, és habár krakeler természetem nincsen is, még is anynyira felingerelt, hogy inditattva érzetem magam; gyöngéden bár, de hathatósan, csontos könyökömet érintkezésbe hozni még csontosabb oldalával.

Ő erre sem távozott el; sőt még inkább ragaszkodott ahhoz a megrögzött eszméjéhez, hogy kofferemet megfogja.

Szemtelenség — gondoltam.

Idő nem volt ezen különleges ember tanulmányozására, mert ha lett volna, meg tettem volna; igaz, kénytelen voltam véget vetni, vagy legalább is gondoltam, hogy véget vetek akaratának, mikor is elég durván rákiáltottam.

— Hát mit gondol tulajdonképen az urr? (az r-et megnyomtam. Ez nálam a kicsinylés kifejezése valakivel szemben.) Talán azt gondolja, hogy nekem időm és kedvem van itt az urral (ismét megnyomtam) játszani? Pusziuljon el, folytattam — én utazni akarok

visszavonult s teljesen családjának és gazdaságának élt.

Az alkotmányos aera beálltával újra ki lépett a közélet terére, különösen a megyei élet terén tünt ki, mely érdemeiért 1875-ben Szirmabessenyő független programmal képviselőjévé választotta. Utóbb teljesen visszavonult a közélettől. — A család a következő gyászjelentést adta ki:

Bárczai Bárczay Ilona és fia Szentmártoni Ónody Pál, Bárczai Bárczay István es. és kir. kamarás és neje Bihari Bihary Lujza s fiai Arvéd és Istvánka, Bárczai Bárczay László, Bárczai Bárczay Zoltán és neje Waldeck Erika grófnő, Bárczai Bárczay Béla, Bárczai Bárczay Lajos, Homoród-Szentpáli Szentpáli István néhai Bárczai Bárczay Blanka férje és gyermekei László, István és Blanka, özv. Péchujfalusi Péchy Lászlóné Bárczai Bárczay Albertina, Losonczy Losonczy Jenőné Bárczai Bárczay Irén és férje, a nagyszámú rokonság nevében is mélyen elszomorodott szívvvel jelentik a legjobb apának, nagyapának, apósnak, testvérnek, sógornak és rokonnak Bárczai Bárczay Miklós volt es. kir. huszárhadnagy és 1848-iki honvéd huszár századosnak, volt országgyűlési képviselőnek élete 75-ik évében hosszas szenvedés után folyó évi február hó 13-án reggeli 4 órakor szívszélhűdésben történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. évi február hó 15-én déltán 2 órakor Miskolcra az alsópapszer-utca 2 ik sz. alatt tartandó ev. ref. gyászszertartás után a heő-csabai sírkertbe fognak örök nyugalomra tetetni. Áldás és béke lengjen porai felett!

A megboldogult földi maradványait esütörtök délután helyezték örök nyugalomra. Óriási közönség gyűlt egybe a kiváló férfitemetésére, köztük társadalmi és közéletünk legelőkelőbb férfiai. Ott voltak többek között: báró Vay Béla, Horváth Lajos, dr. Tarnay Gyula, Nachodszky ezredes, Darvas András, Melczér Gyula, Lévy József, Lichtenstein József, Tóth Dániel, Nagy Ignác, Blazsejovszky Ferencz, dr. Csáthy Szabó István stb. A koporsó felett Sólyom Barna heő-csabai ev. ref. lelkész tartott gyászbeszédet, a polgári dalos-egylet pedig gyászdalokat zengett. A gyászszertartás után a hamvakat Heő-Csabára vitték és ott helyezték örök nyugalomra.

Ő erre nyugodtan mosolygott és ironikus hangon kérdésekre hasonlóan kér feleletet.

— Hát az ur (csak egy r-rel) tulajdonképen mit akar az én kofferommal?

— Az ön kofferja?!

— Igen, az enyém!

— No de ha szépen kérem, gunyolódtam vele, csak nekem engedi át a tulajdonjogot e kofferrel szemben ez egyszer.

Ezt már az ő gyomra sem vette be, mert szintén megragadta a kérdéses koffer fülét és huzása közben ezeket mormogta:

— Az ur talán meg van örülve...? Hisz ez az én kofferöm.

— Az? Az nem igaz.

— Mi?! Nem igaz? Majd megmutatom én, hogy mi igaz mi nem...

Csak ne bocsássa el a koffert.

— Már én pedig még a transvali aranybányákért sem bocsájtom el. — Tudja-e?

— Nem bocsátja el?

— Nem!

— Jó! Egy rántás és a koffernak egyik füle az én kezemben, a másik az övében maradt és mi mind a ketten — a földön.

Mire föltápáskodtunk, a pinczerek öröme és mulattatására tudomásunkra jutott, hogy mig mi a földön székeltünk, addig a

— **Tóth Pál Békésen.** Tóth Pál, a miskolci ev. ref. felsőbb leányiskola igazgatója tegnap délelőtt Békésre utazott. A békési nőegylet ugyanis ma, azaz február 17-én néhai *Karacs Teréz*, hazánk és városunk első nőnevelője siremléke költségeinek fedezésére hangversenyt rendez, a hangversenyben való közreműködésre Tóth Pált, mint a feledhetetlen emlékü nevelő utódját is fölkérték. Tóth Pál az ünnepélyes hangversenyen szabad előadást tart *Karacs Terézről*, mint nevelőnőről. Békés város intelligens közönsége — mint értesülünk — nagy ovációkkal készül fogadni Tóth Pált.

— **Személyi hir.** *Hegedűs Béla* országgyűlési képviselő, a magyar színház részvénytársaság felnöke, szerdán városunkban tartózkodott.

— **Az avasi templom restaurálására** már megtörténtek az előzetes intézkedések. Stehló Ottó műépítész a napokban városunkban járt s az orsz. műemlékek bizottságának megbízásából megtette a szükséges felméréseket. A tervrajzot és a költségvetést szintén Stehló fogja elkészíteni. A restaurálás körülbelől 150.000 koronába fog kerülni, a mi bizony nagy feladatot, pénzbeli áldozatot ró elsősorban az ev. ref. egyház előkelő tagjaira, de általában városunk közönségére is.

— **Esküvő.** *Molnár Károly* Kálmán miskolci lakos, lapunknak ügybuzgó és kiváló tördelője, holnap délelőtt 11 órakor esküszik örök hűséget *Tenczlinger Vilma* urhölgynek Aradon. — A szerelem szötte-frigyet tartós és zavartalan boldogság kísérfje.

— **Névmagyarosítás.** *Teutschl Ferencz*, a diósgyőri m. kir. vas- és aczélgyár főnöke vezetéknévét *Técseire* változtatta. A szép példa már is megtette hatását, a mennyiben a gyár tisztviselői és alkalmazottai közül már is többen folyamodtak idegen hangzású neveik magyarosításaért.

— **Esküvő.** *Weisz Adolf* miskolci iparos holnap tartja esküvőjét *Fleischman Róza* kisasszonnyal Egerben.

— **Miskolci tisztek Kassán.** Kassán e héten *Pokorny Herman* hadtestparancsnok vezetése alatt hadijátékok tartatnak, melyekben Miskolcziól *Englisch Poperich* Alfréd tábornok s *Pávay Vajna Béla* ezredes és *Lichka* őrnagy vesznek részt. Ezen hadászati tanulmányokkal kapcsolatos hadijátékban azonkívül a 6. hadtest kötelékébe tartozó számos törzstiszt vesz részt.

vonat ellantolt és valószínűleg már most a favashidon dübörög.

Mérgesen kezdtem le és fel járkálni a teremben és fenyegetődve futkosolt a másik, hogy majd megmutatja ő, kié a koffer. Feljelen, becsukat és ha jól emlékszem azt is mondta, hogy felakasztat, a miért lekéselt a vonatról.

A mig ő ezeket mondotta, melyekre nem sokat adtam ugyan, de bosszantott hogy a pinczérhad előtt tette meg megjegyzéseit, oda állttam a földön heverő koffer felibe és csodálkozásomra úgy vettem észre, hogy annak nyílásán valami folyik kifelé.

Mi az ördög lehet ez, tűnődtem. Hisz az én kofferebben nem volt folyadék, hacsak a batiszt ingek nem váltak utközben csepfolyósakká. Lehajlok, — megszagolom a kifolyó valamit és érzem hogy borovicska. — No ez semmi esetre az enyém. De hol van az enyém?

Mintha eltalálta volna az ismeretlen gondolatomat, ezen szavakkal ugrott egy asztalhoz.

— Itt van az ön kofferje és kihúzta az asztal alól.

— Hát kié ez a koffer? ordított tovább a kérdésesre mutatva, az enyém-e vagy az öné? Mi?

— **Olcsóbb lesz a telefon.** A kereskedelemügyi tárcza agilis vezetője széles látókörének több ízben adta bizonyosságát. Mindenre kiterjedő figyelme most a telefon mizériák felé fordult, s ha igaz, úgy már közelebb olcsóbbak lesznek országszerte a telefondíjak. Legalább ezt következtethetjük kamatíratából:

„A kereskedelmi miniszter ur arról értesítette a kereskedelmi és iparkamarát, hogy a telefon szolgálat és díjszabás egyöntetűvé tétele érdekében elrendelt reform munkálatok már folyamatban vannak és a tervezett tarifa revíziójánál figyelem lesz fordítva arra is, hogy a használati-díjak a lehető legméltányosabban állapíttassanak meg.” — Meglássuk.

— **Közgyűlés.** A felső-miskolczi róm. kath. hitközség évi rendes közgyűlését f. évi február hó 25-én d. e. 11 órakor tartja meg Strázsek János főgondnok és Zábrazsky György plébános kettős elnöklése alatt a kath. iskola III. osztályában.

— **Talált régiségek.** Sajó-Vámoson a ref. egyház erdejében egy odvas fa tövében egy ottani paraszt fin nagy fazékra bukkant, melyben mintegy 350 db. ezüst pénz volt. A pénzek a XIV. és XV. századból valók, nagyjából Zsigmond korából; az érdekes leletet Buthy Lajos főszolgabíró az alispáni hivatalhoz szolgáltatotta be.

— **Az országos orvosszövetség** borsodmegyei fiókja dr. Katona József elnöklése alatt közgyűlést tartott. Az elnöki megnyitó után a szövetség ügyrendjét és rendtartását alkották meg, ez után a tisztújítás következett. Megválasztották: elnökké dr. Katona József, alelnökké dr. Singer Henrik, dr. Dercényi Imre és dr. Sidlauer Ármán, titkárrá dr. Steinfeld Frigyes, jegyzővé dr. Weisz Géza, pénztárnokká dr. Kazai Mór.

— **A levelek helyes címzése** tárgyában a kassai posta- és táviratigazgatóság a következő kérelmet küldte közlés végett lapunk szerkesztőségéhez:

Kérelem a t. közönséghez.

A Budapestre szóló levelezéseket gyakran a hiányos címzés miatt nem lehet a kellő gyorsasággal kézbesíteni, mert a címiratban a feladók többnyire csak az utcát és házszámot, sőt gyakran még ezeket sem tüntetik ki, holott ha ezeken kívül különösen a közigazgatási kerület és lehetőleg az emelet és ajtó számát is feljegyeznék,

— Uram, szóltam bűnbánólag, engedjen meg ez valóban az öné . . . de hogy lehetséges ez . . . úgy hasonlít hozzá, mint egy tojás a másikhoz.

— Tojás? . . . Ön a tojás, érti feleli ő.

— Engedelmet kérek; én nem tojás, hanem Ludas Gergely vagyok Budapestről, foglalkozásra nézve pedig mér . . .

— Szervusz Gergely öcsém, borult a nyakamba az idegen és mielőtt időm lett volna védekezni, a szeretett megnyilatkozása ellen, hamarjában elbeszélte hogy ő az az ismeretlen batyám, Dandar Mihály Szendrőből és Szigeten járt, a hol a kritikus koffert vásárolta ajándékba a feleségének, az én nénémnek és bepakolt, hogy üres ne legyen egy czilinder boroviczkát.

Ez utóbbi állítását úgy mutattam, hogy elhiszem, de mosolyogni voltam kénytelen mikor rá néztem czinóber árnyalatu orrára.

Megkérdeztem aztán, batyámat, hogy becsukat e? a mit persze nem tett meg és én a következő vonaton mentemben megfogadtam, hogy soh sem veszek többet olyan koffert, a mely hasonlít egy ismeretlen batyám koffertjéhez.

a levelek kézbesítését gyorsítanák és megkönnyítenék.

A mozgópostai alkalmazottak ugyanis a Budapestre szóló összes levelezéseket már utközben közigazgatási kerületek szerint rendezik oly czélből, hogy a kézbesítéssel foglalkozó Budapest 1. (vár), 2. (vízváros), 3. (Ó Buda), 10. (Kőbánya) és 56. (Angyalföld) sz. hivatalok és a főposta a rendezett leveleket a közigazgatási kerületeken belül alakított levélhordó járáások szerint gyorsan szétoszthassa.

Ha a levelek címzése hiányos, az utazó postai alkalmazottak, nemkülönben a kézbesítő postahivatalok feladatukat oly gyorsan megoldani nem képesek és emiatt a levelek kézbesítése — főleg kevésbé ismert cím-nél — sok esetben késedelmet szenved.

Különös fontossággal bír a helyes címzés már azon oknál fogva is, mert újabban az V. és VI. kerületek külterkein (Angyalföldre) szóló leveleket többé nem a főpostahivatal, hanem a külső Váci-ut 100/b sz. házban levő Budapest 56. sz. posta- és táviratigazgatóság kézbesíti.

Felkérem tehát a t. közönséget, hogy saját érdekében a levelezések gyorsabb kézbesítése és a postai alkalmazottak amugy is terhes szolgálatának megkönnyítése végett a Budapestre szóló levelezések címiratán az utca és házszám kivül még a közigazgatási kerületet (I.—X.-ig) és lehetőleg az emelet és ajtó számát is kiírni s ily eljárásra vidéki ismerőseit is felkérni szi vöskedjék.

Kassán, 1900. február hó 8-án.

M. kir. posta- és táviratigazgatóság.

— **Gazdák bálja.** Holnap azaz, február hó 18-án tartja a miskolczi mezőgazdák társasága táncmulatságát a Korona szálló dísztermében. Ez a bál az, a hol városunk minden rendű és rangu lakosa találkozót ad egymásnak. A gazdák kedélyes és egyszerű mulatságában leomolnak a válaszfalak, melyek társadalmunk egyes osztályait egymástól elkülönítik, itt a kölcsönös szeretet és igaz magyar barátság érzésében egygyé olvadnak. Nics is városunkban olyan látogatott bál, mint a gazdáké, a hová nem csak a gazdák szíves vendégszeretete, hanem a szebbnél-szebb gazdasszonyok csábító szeme is vonzza a mulatni vágyó közönséget. Hisszük, hogy a holnapi bálon is, melynek jövedelme az alapítandó dalkör czéljaira fordítatik, lesz annyi közönség, hogy a Korona Szálló nagytermében aligha elfér.

— **Táncvizsga.** Kinsky Károly táncszkolájának 31-ik évi záróvizsgálata márczius hó 3-án leend a Seperszálo nagytermében a katonai zenekar és Radics Lajos bandájának közreműködésével. A hangverseny műsora: I. A vizsga ünnepélyes megnyitása Polonaise és menuettel rococo öltözetben lejtik Lavotta Georgine, Melczér István, Melczér Dóra, Glós Károly. II. Az alaplépéseknek és a legegyszerűbb tánclépéseknek és közönséges tánczoknak az alaplépésekből való fejlődése III. A különböző tánclépéseknek és tánczoknak az alaplépésekre való összeállítás. IV. Kargyakorló iskola. V. Meghajlások: A meghajlások különféle alakulása, azoknak alkalmazási módja által. Lanciers (láncz) tánczok. (Quadrille a la cour.) Gracziána. Keringő. VI. Magyar táncz: A magyar táncz alaplépései és azoknak alaplépései és alkalmazási módja által. Körmagyar és csárdás. VII. Divó társalgási tánczok: Ländler. Polka-mazur. Palotás Kinskytól. Polka noble (Kreuz-polka). Pas de Patineurs. A matróz tánczot 8 pár lejt jelmezben. — Végül kettős magyar táncz, lejtve 3 pár által. Az előforduló szólókat lejtik: Kiss Margitka, Majzler Margitka, Grünfeld Irénke, Tóth Bartók Jenő, Szombathy József, Adler Antal.

— **Cselédváltozás.** Rémségesen sokat kell manap kiállnia annak a háziasszonynak, a ki cselédekre van szorulva. Valóságosan fizetett ellenségek ezek; a kiknek szeszélyeik vannak, ezeknek pedig hódolni kell, mert

ellenkező esetben egy-egy ily dézsakontesz azzal áll elő a hó 15-ik napján, hogy: — Naccsága kérem elsejére tessék más után nézni. Én a folytonos szekutrát nem szeretem. És a háziasszony ilyenkor utra kél, végigjárja az összes helyszerző intézeteket, de cselédet még pénzért sem kap. Ily irigylésre nem méltó helyzetük van a háziasszonyoknak. Ugy haljuk, hogy a — belügyminiszterium rendőri osztályban már kidolgozták az új cselédtörvényt, melyet nem sokára a parlament elé fognak terjeszteni. A cselédtörvény módosítására valóban égető szükségünk van s az új törvényből bizonyára kihagyják az álhumanizmus ama intézkedéseit, a melyek csak a rossz cselédeket védik és védtelenül kiszolgáltatják a gazdákat a cselédek visszaélésének és a cselédszerzők haszonleső üzelmeinek.

— **Kubelikecskék.** Amióta Kubeliket felfedezték, gyanus mindenki, a ki él. Mert nem lehet tudni, hogy kiből rejlik az isteni szikra.

Szoros összefüggésben áll ezzel az a látogatás, amely tegnap délután történt szerkesztőségünkben. Egy éltebb ur lépett be egy kis fiúval, akinek aránylag megdöbbenően hosszú hajfürtjei voltak és bemutatatta magát törvényszéki rovatunk vezetőjének, a ki ez időben egymagában képviselte a szerkesztőséget.

— Molacsek Mihály vagyok. Ez pedig fiam, az ifjabb Molacsek Mihály.

Törvényszéki rovatunk vezetője épen egy hatszoros gyilkossággal volt elfoglalva, mindazonáltal nyájasan vetett egy pillantást Molacsek felé.

— Mit parancsol?

— Uram, a huszadik század egyik legnagyobb esodáját fogom önnek bemutatni. Ime a fiam, a füttyölés Paganinije. Kezdded el, Mihály.

Ifjabb Molacsek összecsucsorította száját és elkezdte. Törvényszéki rovatunk vezetője nyugtalanul tekintett körül. Am sehol sem nem mutatkozott enyhét adó menedék.

Az ifju Paganini mindenekelőtt Sarasate „Zigeunerweisen“-jét adta elő briliáns technikával. Törvényszéki rovatunk vezetője, — aki mellesleg szólva épen nem kiváló zeneértő, — jellemző vonásképen megjegyezte, hogy dupla üveghangokat fogott és amíg a szájával legatózott, a lábával pizzikató-trillázott. Majd a szájával pizzikató-trillázott és a lábával fogott dupla üveghangokat.

Szóval szédületes technikája volt, minélfogva munkatársunk kénytelen volt imbolyogva menekülni a szerkesztőségből.

Ezzel a felfedezés egyelőre megszakadt, de idősb Molacsek megígérte, hogy legközelebb ismét meglátogat bennünket és akkor majd az ifjabb Molacsek „Good Save the Queen“ Paganini variációit fogja bemutatni és pedig a fütty-művészet fogásainak eddig még sohasem hallott komplikációjával.

x 605.970 koronát fizetett a triesti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) a Sopron-Iváni kastély leégett lakberendezési tárgyaiért. Ily óriási összeget hazánkban egy lakásban lévő butorokért, még nem fizettek. Az a körülmény, hogy még egy várszerű kastélyban is lehetséges egy ilyen óriási tüzeset, legjobban bizonyítja azt, hogy mily fontos mindenkire, hogy lakásberendezését tűzkár ellen biztosítsa, különösen akkor, midőn a Generálnál az ilybiztosításért fizetendő díj oly szerfelett olcsó. Minden bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a triesti általános biztosító társaság itteni főügynöksége: Neumann Adolfnál.

Színház, Művészet.

* * Színház. Körülbelül 9—10 éve lehet, a mikor Sullivan „Mikádó“-ját színházunkban először adták. Akkor óriási hatást keltett, heteken át egyéb darab sem járt, mint Mikádó. A közönség el volt ragadtatva, saionschlager lett, szóval a Mikádó diadalt ült. A lefolyt évekkel azonban sok minden meg-

változott. A mikádóval megindult új operette irány kezdete azóta a Gésákkal egyszerre delezőjére jutott. A romlásnak indult közlés az idők folyamán a szintűg tekintetében, a mint a korral együtt erősködött és növekedett, olyan gyermekkorhoz illő valaminek tekintette a Mikádót, a melyre csak azért volt szükség, hogy azon keresztül az affajta operette zsáner magasabb s jobban kifejtett rendjéhez jussunk. Új volt az a keleti excentricitás, változatos, de minden különösebb történet nélkül. A fejlődés folyamán — a Gésákban — kibővült fülbemászó, kedves énekkel, tánczokkal; nem a mese lett a fő, hanem annak sokszínű, szemet kápráztató kerete. Mindezekért épen nem mondhatjuk valami szerencsés választásnak ennek a darabnak színrehozatalát. A közönség irtózatosan csalódott s ha nem jutalom játék, hát bizony faskóval is végződik. Mert tudniillik kedden este nem a darab, nem az előadás volt a fő, hanem azon körülmény, hogy Csongori Mariska, a társulat subrettje tartja jutalom játékát. Csakis ily módon magyarul/hatunk meg egy és mást. Csongori Mariska nem énekesnő, ő csak játszani tud, meg tánczolni, mikádóbeli szerepe pedig abszolút nem táncz, hanem inkább ének-, mint játékbéli szerep. Hogy tehát mitsem tudott nyújtani, az ennek tulajdonítható. De a többieknek is alig volt alkalmuk arra, hogy valami szépet és jót produkálhassanak. Csak itt-ott volt tapasztalható egy-egy sikerültebb részlet, pl. Hunfinál, vagy Ledovszky Mariska és Ferenczy Károly második képbéli duettjánál. Mert más különben az előadás vontatott, egyhangú és eléggé silány volt. (Latabár például érdemesnek sem tartotta megtanulni szerepét.)

Közönség, az volt quantum satis. A színház minden része zsúfolva volt. Igen sokan eljöttek, hogy nem annyira az előadást, mint inkább azt tekintsék meg, mire képes az elcsavart fejű s nagyrészen megfizetett, valóságos kommandó szóra tapsoló földszinti éretlenebb publikum. A mikor a jutalmazandó megjelent a színpadon, számos virágcsokor, több emléktárgy, ezüst koszorú és egy finom *Meggy-féle bonbonokkal* telt doboz fogadta; a fogadtatást kiegészítették a karzat, a földszinti-állóhely és a klikk tapsai, no meg még egy valami, a minek igazán érdemes néhány sort szentelni. Eddig nálunk a figyelemnek és jutalmazásnak csak az a discret divatja járta, hogy a csokrokat a zenekarból valaki feladogatja a jutalmazandónak. A figyelem és más egyéb érzélem ilyenén kifejezésében azonban — bárha ahhoz, a tulságba hajtás esetén (mint az este is) a művészet és jóízűség tekintetében sok szó férhet — mégis senkinek semmi köze nem lehet. Most azonban e téren is beütött a secessió. A földszinti egyik páholyból az ott levők egyike „a pokol páholy az ő aranyos divánjának” feliratu szallaggal a nézőtérre keresztül, a közönség feje fölé egy csokrot dobott a színpadra. Hogy a jobb ízlelőknek mily általános zúgó felháborodása és méltatlankodása kísérte ezt az aktust, azt feleslegesnek tartjuk le is írni. Ilyfoku megfélemezést nem érdemel meg a miskolci publikum, ezt a methodust kell hogy megtiltssa azon páholyban ülőknek állásuknál fogva is létező intelligenciájára. Ki mutasson példát a jóízűségben, ha nem azok, a kik erre állásuknál fogva is hivatvák. Csak nem a karzat? Igaz, mutattak példát a karzatnak, de olyat, mely veszedelmes praecedensül szolgálhat. Ki fogja biztosítani a színház közönségét, hogy holnapután nem a karzat fog ledobálni a színpadra egy és más dolgot, már a mint tetszik vagy nem tetszik neki valami?! Ki fogja elhárítani a közönségnek ezáltal terrorizálását?! Végre is olyan világban élünk, a mikor ugyanaz szabad az ökörnek is, a mi Jupiternek. Hisz feladhatták volna azt a csokrot a többivel egyetemben; ugy is tudta volna a jutalmazandó, kiktől jön! Az előadáson betétképen Zitterbarth Alajos „Friss ujság” lengyelké-

jének zenéjére Ferenczy koplékat énekelte, melyeket meg is kellett ismételné. A zeneszerzőt több ízben birták a lámpák elé s egy dohány-asztalkával és babérkoszorúval ajándékozták meg.

A sok zajos este után most külső hatásaiban két csendes következett. Tudniillik színművet, illetve drámát adtak, ilyenkor pedig a közönség meg nem indokolható ellenszenvből távol tartja magát a színházról. Szerdán és csütörtökön is így történt, a mikor Tanqueray második felesége cz. drámát adták elő. A darab telivér társadalmi színmű, vagy mondjuk dráma, külsőleg minden nagyobb emóció nélkül, annál nagyobb a harc azonban a szereplők lelkeiben. Tárgya igen érdekes, azon problema körül forog, hogy számíthat-e az elbukott nő — férjhez menetele és megjavulása daczára is a társadalom bocsánatára. A darab szerint nem, mert Paula, a tévedt nő meghal. A kidolgozás kitűnő, telve van mély philosophiával és ezért inkább könyvráma vagyis elolvasásra való. A közönség nagy része nem is értette meg, mert ez a darab teljes figyelmet kíván, a mi közönségünk pedig nem szeret figyelni és komoly lenni. Az előadás felette jó volt. Kivétel nélkül minden szereplő szépen játszott. Paulát, a bukkot, javulni kívánó, szenvedélyes és ideges nőt Markovits Margit játszotta. Sok szerepét játszotta már meg szépen, de így, mint ebben a darabban, még nem játszott. Helyes felfogás, igazi mély tanulmány, könnyedség, elegancia jellemezték játékát. Ebben a teljesen neki megfelelő szerepkörben ismertük meg, hogy komoly, ambiciozus és tehetséges színész, a kinek csak tért kell engedni, hogy jó, szépet és kifogástalant produkáljon, mert egyéni kvalitásai megvannak. A közönség el is volt ragadtatva játékától s minden befolyástól menten és egyedül a benyomás hatása alatt zújosan és minden felvonás után kitapsolta. E két estét legszébb sikerei közé számíthatja. Almási Endre szintén helyes felfogással tapsoktól kísérve játszotta meg a férjet, Baghynek szintén jó estéje volt. Szerepét könnyedség, szép játék jellemezték. A szép sikerben osztozkodnak még Abonyi, Ebergényiné, Rathonyi, Molnár, Györe, Bethleni és Latabár.

** Markovics Margit jutalomjátéka. Drámai szendénk fellépéseit nem kísérte nagy reklám, érdekében egy klikk sem dolgozott; szerényen, visszahúzódva egyedül kötelességének és tanulmányainak élt. Neve nem forgott közszájon s így kevesen ismerték, de a kik a drámai előadásokból megismerték, azoknak kedvence lett. Ezeknek és olyanoknak a figyelmét hívjuk fel most ez uton, a kik megtudják becsülni a törekvést, ambíciót és szerénységet. Markovits Margitnak most kedden lesz a jutalomjátéka. Jókai „Fekete gyémántok” cz. 5. felv. színműve fog színpadra kerülni. Jutalomjátéka kedvező alkalmul fog szolgálni a közönségnek arra, hogy megmutassa, hogy nagy hangu frázisokkal és erőszakos ovációkkal nem lehet félrevezetni a közvéleményt. A ki tehát a szerénységet és törekvést meg akarja jutalmazni — s a miskolci közönség mindig józan és önzetlen volt ez irányban is — az menjen el erre az előadásra. Nem is kételkedünk, hogy közönségünk zsúfolásig meg fogja tölni a színházat. Ez leend Markovits Margit igazi megjutalmazása.

** Bethleni Lászlónak ma este lesz a jutalom játéka. Színpadra kerül a miskolci közönség által általánosan kedvelt Tiszturak a zárdában operett, melyben a jutalmazandónak igen kiváló s kitűnően megjátszott szerepe van. Felhívjuk a közönség figyelmét.

Egyletek társulatok.

△ **A miskolci ipartestület** békeltető bizottságába a segédek sorából választandó 36 rendes és 18 póttagnak, valamint a betegsegélyző pénztár közgyűlésébe a biztosításra kötelezettek sorából választandó 68 megbízottnak a választására határidőül e f. évi február hó 25-ik napjának délutáni 3 óráját az ipartestület tanácsstermébe ezenel kitézőm, melyre az ipartestület kötelékében levő iparos segédek azzal hivatnak meg, hogy a választásra jogosultak névjegyzéke az ipartestület irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthető, és esetleges felszólalások nálam alólirottán a választó gyűlést megelőző 8 nappal írásban beadhatók. *Szarka János* msk. iparh. biztos.

△ **Alakuló gyűlés.** A létesítendő ifjusági kör f. hó 25-én, vasárnap d. u. 5 órakor tartja meg alakuló gyűlést a Korona szálloda termében.

△ **A borsodi orvos gyógyszerész egylet** f. é. február hó 20-án d. u. 6 órakor szokott helyiségében tartja rendes havi ülést, melyre az egylet helybeli és vidéki tagjait ezenel tisztelettel meghívom. Dr. Ixel Soma elnök.

△ **A miskolci önkéntes tűzoltó-egylet** évi rendes közgyűlése márczius hó 4-én lesz Horváth Lajos főrendiház tag elnökle alatt a városháza nagytermében.

Mulatságok.

< **Házi-estély.** Az ujonnan alakult *Kereskedők s gazdák köre*, bár csak rövid ideje hogy megalakult, máris jó hírnevet vívott ki magának. Első házi-estélye, mely szerdán folyt le a kör saját helyiségében, fényesen sikerült. A siker biztos jele a meleg érdeklődésnek, melylyel az új kör iránt városszerte viseltetnek. Az estélyen pompás kedv s fesztelenség uralkodott s ott megjelent nagyszámu intelligens közönség egy szépen sikerült kedélyes multság emlékével távozott. A talp alá valót Radics Lajos bandája húzta.

< **A miskolci polgáregylet** f. hó 27-ikén saját helyiségében farsangi férfi estélyt tart, melyre a közönséget ez uton is meghívja.

< **Férfi-estély.** A miskolci terménycsarnok 1900. évi február hó 24-én saját helyiségében férfiestélyt tart. Az estély kezdete 8 órakor.

< **Az Erzsébet-fogadalmi templom** borsodmegyei gyűjtő bizottsága Melczér Lászlóné elnökle alatt csütörtökön ülést tartott. Dr. Tarnay Gyula alispán, mint a bizottság alnöke előterjesztette a szép programot, mely szerint a következő kiváló egyéniségek fognak közreműködni: Lavotha Albertné urnő zongorán, Radványi Alice urnő ének, Payer Olga urhölgy hegedűn, Rátönyiné Maróthy Margit urnő szavaltat, Knoblauch Margit k. a., Éder Gyula, Klíma Mihály urak zongorán, hegedűn, gordonkán, Pekár Gyula ur felolvasás. Meghívók nem küldetnek szét.

Szerkesztői üzenetek.

— A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol és kéziratokat vissza nem ad. —

B. Viktor. Mindenesetre hasznos és önművelő dolog, ha gondolkozik és gondolatait le is írja, azonban a jó gondolatot kétféleképen lehet papírosra vetni, vagy jól vagy rosszul. Ön az utóbbit tette s így küldeményo közölhetetlen. Egyelőre csak a saját szóakoztatására írogasson.

Lapolyvasónak. Ugy látszik, hogy érdekelt föl, azért veszi annyira zokon, hogy a hangverseny referációjából kimaradt a quartett egyik tagjának neve. Bál referenciánk különben nem tudja, ki rejtozik az álnév alatt, de bárki legyen is, azt üzeni, hogy Önnek abszolút fogalma sincs, mi az a sajtóhiba. Mert ha tudná, nem írta oly sült ostobaságokat. A programban quatuor volt írva, bál referenciánk pedig gymn. osztályokat végzett s így már a latinból is tudja, hogy quatuor = 4. Ennél fogva nem a referáda volt secessió, hanem Önnek a levele. Mert az legalább is secessió s hozzá együgyűen bolondos secessió, hogy valaki mint Ön is, olyanról írjon, a mihez abszolút nem ért.

Egy városi polgár. Bocsánatot kérünk, de félreértés van a dologban. A mi lapunk a polgár

ság, a nép lapja, a mi azt jelenti, hogy annak érdekeléért, jóvoltáért mindent megtesz. Nem érhet tehát bennünket az a vád, hogy mi, mert szegényemberről van szó, nem törődünk annak bajával. Ellenkezőleg! Hanem no feledkezzék meg arról, hogy az illetőnek az ügye a bíróság előtt van, a bíróság által elbírálandó bűnygyben pedig mi nem mondhatunk előleges bírálatot. Az illetőnek meghalt a felesége, valaki feljelentette, hogy nem természetes halállal halt meg, hanem a férje fojtotta meg. Erre megindult a vizsgálat, a nőt felboncolták s az ügy a bíróság elé került. Mi csak a száraz tényt írjuk meg. Szíveskedjék volúnk a felmentő végzést közölni s mi szívesen fogjuk arra való hivatkozással megvédeni az illető becsületét. De a bíróság dolgába nem avatkozhatunk.

VASUTI MENETREND.

A vonatok **érkeznek** Miskolcra.
A tisztai pályaudvarra.

Nap szaka	Óra	Percz	A vonat neve	Honnan?
Éjjel	12	34	sz. v.	Ujhelyről
	1	31	sz. v.	Kassáról
	2	06	sz. v.	Budapestről
	2	56	sz. v.	Budapestről
Délután	6	54	T.sz.v.	Forró-Encsről
	6	55	v. v.	Budapestről
	7	09	T.sz.v.	Szerencséről
	9	—	v. v.	Tornáról
	9	14	sz. v.	Bánrévéről s Dobsináról
	9	25	gy. v.	Ujhelyről
	9	31	gy. v.	Kassáról
Délután	10	45	v. v.	Fülekről
	10	57	gy. v.	Budapestről
	12	37	sz. v.	Debreczenből
	12	52	sz. v.	Budapestről
	2	—	sz. v.	Budapestről
	2	56	sz. v.	Ujhelyből
Este	3	16	sz. v.	Kassáról
	5	42	gy. v.	Kassáról
	5	52	gy. v.	Ujhelyből
	5	57	sz. v.	Fülekről
Este	6	20	gy. v.	Budapestről
	7	49	v. v.	Tornáról
	11	50	T.sz.v.	Fülekről

A vonatok **indulnak** Miskolcra.

Nap szaka	Óra	Percz	A vonat neve	Hová?
Éjjel	12	54	sz. v.	Budapestre
	1	56	sz. v.	Budapestre
	2	50	sz. v.	Kassára
	3	24	sz. v.	Ujhelybe s Debreczenbe
Délután	3	80	sz. v.	Bánrévére és Dobsinára
	5	42	sz. v.	Fülekre
	6	—	v. v.	Tornára
	9	38	gy. v.	Budapestre
	11	07	sz. v.	Fülekre
Délután	11	09	gy. v.	Ujhelybe
	11	19	gy. v.	Kassára
	12	45	v. v.	Budapestre
	1	04	sz. v.	Kassára
	2	20	sz. v.	Ujhelybe
	1	25	v. v.	Tornára
Este	3	11	sz. v.	Budapestre
	3	21	sz. v.	Fülekre
	3	31	sz. v.	Budapestre
	3	36	sz. v.	Debreczenbe
Este	6	02	gy. v.	Budapestre
	6	30	gy. v.	Ujhelybe
	6	37	gy. v.	Kassára
Este	6	37	gy. v.	Kassára
	6	50	sz. v.	Fülekre

Értesítés.

A korezmák, sörházak és pálinka-mérésről szóló szabályrendeletet megalkotván, azt f. évi február 11-től márczius 12-ig bezárolag 30 napi közzemlére a közigazgatási igtatói hivatalban azzal tesszük ki, hogy a szabályrendeletet bárki megtekintheti és ellene felebbezést adhat be.

Kelt Miskolcson, a városi képviselői testületnek 1900. évi február 9-én tartott közgyűléséből.

Soltész Nagy Kálmán,
polgármester.

Felhívás.

Az 1900. évre eszközölt összeírás munkálatok alapján az eb adó kivettévé, értesítjük az adózó közönséget, miszerint a szokásos bárczak az adó alá felvett ebek után kivett eb-adó befizetése ellenében alólírott hivatalnál a hivatalos órák alatt kiválthatók.

Miskolcz, 1900. február hó 13.

Miskolcz város adópénztári hivatala.

Nyilt-tér.

The Neuchatel Asphalt Company Limited.

Budapest, VI. Andrassy-út 1.

Ezennel van szerencsénk jelenteni, hogy Miskolcson s annak környékén képviselőtünkkel

Földi Antal

urat, **Miskolcson, Széchenyi-utca 76.** biztuk meg s kérjük adandó alkalommal a megrendeléseket nála eszközölni.

Elismert jó minőség és izléses kiállítás.

AUSCH SOMA

vasbutor- és aczélsodrony-ágybetét gyár

Iroda és raktár:
Kazinczy-utca 18.

Miskolcz.

Gyártelep:
Vay-út 6. sz.

Alapított 1897.

Készít aczélsodrony ágybetéteket nagy- és gyermekágyakba, vas- és fakerettel.

Mindennemü e szakmába vágó javítások, törött és megrongált vasbutorok helyreigazítását és újjáfényezését gyorsan és jutányosan eszközli.

Eddig már 15000 drbnál több szállítva lett.

Gyáram nagymérvü berendezése folytan bárkivel versenyképes.

Jutányos árak, előnyös fizetési feltételek.

A Miskolczi Göztéglagyár részvénytársaság.

Értesítjük a nagyérdemü közönséget, vállalkozókat, építész és építőmester urakat, hogy túltermelés következtében a mult évről felmaradt

tégla és kézi fedélcserép

nagy készletünket újabb intézkedésig miskolczi építkezések részére

mélyen leszállított árban elárusítjuk.

Kérjük tisztelt vevőinket előjegyzéseiket a részvénytársaság Piispök-utcai irodájában eszközölni, hol is a minták megtekinthetők és a mélyen leszállított árakra nézve legnagyobb készséggel fog felvilágosítás adadni.

Kelt Miskolcz, 1900. január hó 23.

A Miskolczi Göztéglagyár részvénytársaság igazgatósága.

4-10

Használt és új

ajtók, ablakok

méret után, teljesen felvasalva, befalazáshoz készen, olesón kaphatók

EISLER ÁRMİN

építőasztalosnál 2-6

BUDAPEST,
V. Lipót-körút 3.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy **Miskolczon, Széchenyi-utca 137. sz., Bródy és Weisz ujonnan épült házában**, egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

czipő-, kalap- és uri divatáru-raktárt nyitottam.

Midőn erről a n. é. közönséget értesitem, legyen szabad remélnem szives pártfogását és részemről mindent elkövetek, hogy az árúk jutányos ára, valamint pontos és lelkiismeretes kiszolgálásom által, nagyrabecsült bizalmát kiérdemeljem.

Üzletemben alant elősorolt árucikkek kaphatók: **legjobb minőségű férfi-, női- és gyermek-czipők, puha- és kemény-kalapok, férfi-fehérneműek, gallérok, kézelők, nyakkendők, keztyük- és harisnyák, utazó- és kézi bőröndök** stb. stb. és minden e szakmába vágó cikkek.

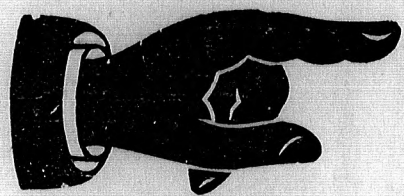
Támaszkodva e téren szerzett bő tapasztalataimra és szakismeretemre, az üzlet vezetéséhez valamint alapelveimre, az üzlet reális vezetését és pontos kiszolgálást illetően; valamint a legjobb bel- és külföldi gyárosokkal való összeköttetésem által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy versenyképesség tekintetében a újmat a legjutányosabban adhatom.

Nagyrabecsült pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel

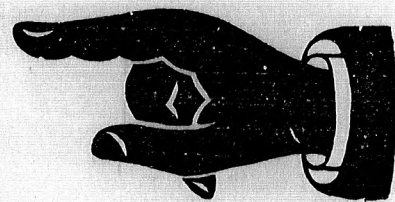
REINITZ MIKSA.

2-5

Egy középiskolát végzett egyén
irodai munkát keres

Esetleg írásbeli munkák másolását s leírását is elvállalja.
Czím a kiadóhivatalban.

KÖNYVNYOMDA

KÖNYVKÖTÉSNET

SZELÉNYI ÉS TÁRSA

MISKOLCZ

SZÉCHENYI-UTCA 45. SZAM.

DOBOZ-GYÁR

Legmodernebb anyaggal felszerelt
könyvnyomdánkban

nyomtatványok

izléses kivitelben
pontosan és gyorsan készíttetnek.

Hirdetések
a
SZABADSÁG
részére
jutányosan felvételnek.

Új gépekkel és segédeszközökkel
felszerelt

Könyvkötészetünkben

e szakba vágó munkák
legpontosabb kivitelben készíttetnek

Nyomatott Szelényi és Társa könyvnyomdájában Miskolczon.